



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 155/09-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 192/2005 a jeho rozhodnutím zo 4. marca 2008 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 162/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný

súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 192/2005 a jeho rozhodnutím zo 4. marca 2008 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 162/2008.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal okresnému súdu 8. augusta 2005 žalobu, ktorou sa domáhal náhrady škody voči žalovanému JUDr. J. G., advokátovi.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol: *„Okresný súd Bratislava I rozhodol chybne až po zbytočných prieťahoch dňa 04. 03. 2008, keď žalobu zamietol z dôvodu uplynutia premlčacej lehoty... Týmto Okresný súd Bratislava I porušil základné ľudské právo garantované čl. 6 ods. 1 – právo na spravodlivé súdne konanie, verejné prerokovanie veci a bez zbytočných prieťahov... lebo rozhodol chybne... a zároveň si chybným rozhodnutím vynútil zbytočné odvolacie konanie, čo možno považovať iba za ďalšie zbytočné prieťahy v konaní... ktoré pokračujú dodnes.“*

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vyslovil porušenie označených základných a iných práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 192/2005 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 162/2008, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk od okresného súdu a v sume 200 000 Sk od krajského súdu a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

V závere svojej sťažnosti sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu nepriaznivých finančných pomerov.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh je možné ustáliť, že okresný súd v konaní o žalobe sťažovateľa o náhradu škody vedenom pod sp. zn. 18 C 192/2005 rozhodol rozsudkom zo 4. marca 2008 tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu zo 4. marca 2008 odvolanie, na základe ktorého je vedené krajským súdom odvolacie konanie pod sp. zn. 6 Co 162/2008.

Ústavný súd zistil, že konanie vedené krajským súdom nebolo dosiaľ skončené (úradný záznam zo 6. mája 2009).

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 192/2005 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 162/2008.

K porušeniu sťažovateľových práv malo dôjsť neprimeranou dĺžkou konania okresného súdu, ako aj krajského súdu a nesprávnym rozhodnutím okresného súdu rozsudkom zo 4. marca 2008.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne

II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V konaní o sťažnosti vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nečinnosťou všeobecného súdu považuje ústavný súd za účinný prostriedok nápravy namietaného protiprávneho stavu, ktorý má sťažovateľ k dispozícii pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach (§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4 a § 52 ods. 1) zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť (§ 116 a § 118).

Účelom sťažnosti proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa zákona o súdoch nie je potvrdenie stavu, ktorý nie je v súlade s právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale poskytnutie príležitosti súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou (m. m. II. ÚS 64/97, I. ÚS 20/05). Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil označený právny prostriedok nápravy podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vychádza aj zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte dochádza alebo porušenie v tom čase ešte trvá (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05).

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní 27. septembra 2007 a okresný súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom zo 4. marca 2008. Sťažnosť sťažovateľa z 25. marca 2009 bola ústavnému súdu

bola doručená 3. apríla 2009.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ namietal priet'ahy v konaní okresného súdu, ktorý v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už v predmetnej veci nekonal, a teda ani nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh tohto konania, prípadne v ňom spôsobiť priet'ahy, a tým porušiť sťažovateľom označené práva.

Tento stav viedol ústavný súd k záveru, že sťažnosť v časti smerujúcej proti okresnému súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti sťažovateľa v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu neprimeranej dĺžky konania je zjavne neopodstatnená.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu (z dôvodu podľa sťažovateľa nesprávneho rozsudku okresného súdu zo 4. marca 2008) ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ mal k dispozícii dostupný prostriedok nápravy proti rozsudku okresného súdu (odvolanie), ktorý aj využil. Preto v tejto časti sťažnosť ústavný súd odmietol z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie.

Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní proti rozsudku okresného súdu.

Sťažovateľ nepreukázal podanie písomnej sťažnosti podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch predsedovi krajského súdu a vo svojej sťažnosti neuvádza žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nevyužil účinný právny prostriedok nápravy proti nečinnosti krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažuje za potrebné podrobne preskúmať postup krajského súdu. Ani prípadné prieťahy v konaní krajského súdu vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania (v časovom období po rozhodnutí okresného súdu rozsudkom zo 4. marca 2008 do doručenia sťažnosti ústavnému súdu 3. apríla 2009) a skutočnosť, že 19. januára 2009 bola sťažovateľom vznesená námietka zaujatosti proti predsedovi senátu krajského súdu, by nemohli byť hodnotené ako okolnosti odôvodňujúce upustenie od požiadavky, aby sťažovateľ podal sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi súdu skôr, ako si uplatní svoje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov na ústavnom súde.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ nevyužil pred podaním sťažnosti ústavnému súdu účinný právny prostriedok nápravy proti nečinnosti krajského súdu a nepreukázal ani to, že uvedenú podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu sťažnosti. Uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa v časti smerujúcej proti krajskému súdu pre jej neprípustnosť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v návrhu na rozhodnutie vo veci samej (v petite sťažnosti) nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2009